

עַל גַּב דְּדַרְגִּין אֵינּוֹן חֵד. יִשׁוּרוֹן, אֲמַאי אֲקָרוֹן יִשְׂרָאֵל
 בְּשִׁמָּא דָּא. אֲלָא יִשְׂרָאֵל וַיִּשׁוּרוֹן כְּלָא חֵד. יִשׁוּרוֹן, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (איוב לג) יִשְׂרָאֵל עַל אֲנָשִׁים, בְּגִין דְּנִטִּיל שׁוּרָה
 לְהֵאֵי סִטְרָא וְלְהֵאֵי סִטְרָא, וּבְגִין אֵינּוֹן תְּרִין שׁוּרִין אֲקָרִי
 יִשׁוּרוֹן, וְדָא הוּא יִשְׂרָאֵל. יִשְׂרָאֵל עַל דְּנִטִּיל רְבוּ
 וְתוּקְפָא מְכָלָא. יִשְׂרָאֵל (ס"א יִשׁוּרוֹן) עַל אֵינּוֹן חוּלְקֵי תְרִין
 סִטְרִין תְּרִין שׁוּרִין כְּדָקָא אֲמָרוֹן, וְכְלָא חֵד.

וְאֵינּוֹן שְׁמָהֵן כְּלָהוּ סְלָקֵי לְחֵד. יַעֲקֹב עֲבָדֵי, זְמַנִּין
 דְּאֵיהוּ עֶבֶד כְּעֶבְדָּא דְּאֵית לֵיהּ פְּקוּדָא דְּמֵאֲרִיָּה
 וְלְמַעַבְד רְעוּתִיָּה. וְכֵן יִשְׂרָאֵל בְּחֵרְתִי בּוּ, לְאִשְׂרָאָה
 עֲלֵיָּהּ, וְכֹלָא בְּרוּזָא עֲלָאָה אֵיהוּ. כְּתִיב, (ישעיה מג) בְּרֹאךְ
 יַעֲקֹב וַיִּצְרַךְ יִשְׂרָאֵל, וְכְתִיב כֹּה אָמַר יְיָ עֲשֶׂה, כָּל אֲלִין
 דְּרַגִּין סְלָקִין לְחֵד וְהָא אֲתָמַר, בּוּרָא, יוּצָר. עוֹשֵׂה.
 וְכְלָהוּ דְּרַגִּין אֲלִין עַל אֲלִין וְכְלָהוּ חֵד.

זְכָאָה חוּלְקֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתָרְעִי
 בְּהוּ מְכָל עֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת,
 בְּגִין דְּבְכָלְהוּ כְּתִיב, (ירמיה י) הֶבֶל הִמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתָעִים
 בַּעַת פְּקֻדָתָם יֵאבְדוּ, בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמַין
 לְבַעֲרָא לֹון מִן עֲלְמָא, וַיִּשְׁתַּאֲר הוּא בְּלַחֲדוּי כְּמָה דְּאֵת
 אָמַר, (ישעיה ב) וְנִשְׁגַּב יְיָ לְבָדוּ בַיּוֹם הַהוּא.

רְבִי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה מא) אֵל תִּירָאֵי תוֹלַעַת יַעֲקֹב

מִתִּי יִשְׂרָאֵל אֲנִי עֲזַרְתִּיךָ נָאִם יְיָ וְגֵאלְךָ קְדוֹשׁ
 יִשְׂרָאֵל. תָּא חֲזִי, כָּל עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת
 דְּעֵלְמָא, קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי לֹון לְמַמְנָן שְׁלִטְנִין
 יְדִיעִין כְּמָה דְאַתְמַר. וְכִלְהוּ אֲזִילֵי בְתַר אֱלֹהֵהוֹן, כְּמָה
 דְּכַתִּיב, (מִיכָה ד) כִּי כָל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיו.
 וְכִלְהוּ אוֹשְׁדִין דְּמִין וּמַגִּיחִין קֶרְבָּא גְזֻלִין קִפְחִין
 וּמְנַאֲפִין, וְאֶתְעַרְבִי (דף קנח ע"א) בְּכִמָּה עוֹבְדִין לְבִישׁ,
 וְאֶתְתַּקְפוּ בְּחִילְהוֹן לְאַבְאֲשָׁא.

וְיִשְׂרָאֵל לִית לֹון תּוֹקְפָא וְחִילָא לְנִצְחָאָה לֹון בַּר
 בְּפוּמְהוֹן, כְּתוּלְעָתָא דָּא דְלִית לָהּ תּוֹקְפָא
 וְחִילָא אֶלָּא בְּפוּמָא, וּבְפוּמָא מִתְבַּר כְּלָא, וְעַל דָּא אֶקְרוּן
 יִשְׂרָאֵל תּוּלְעָת.

תּוּ אַל תִּירָאִי תּוּלְעָת יַעֲקֹב, מַה תּוּלְעָת לִית לְבְרִיָּה
 דְּעֵלְמָא כְּהֵאִי תּוּלְעָת דְּמָשִׁי דְּסִיסְטָרָא, דְּמַנְהָ נְפֻקֵי
 כָּל לְבוּשֵׁי יְקָר טִיסְטָרִי דְּמַלְכִין, לְבַתַּר זֶרַע זֶרַעִין וּמִית,
 וּלְבַתַּר מִתְהוּא זֶרַעָא דְּאַשְׁתָּאֵר מְנִיָּה אֶתְקִיִּים כְּמַלְקֶדְמִין
 וְהָא אִיְהוּ בְּקִיּוּמָא. כֶּךָ יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן כְּהֵאִי תּוּלְעָת. דְּאַף
 עַל גַּב דְּמִתִּין, יִתְהַדְרוּן וְיִתְקִיִּמוּן בְּעֵלְמָא כְּמַלְקֶדְמִין.
 וְהָא אֶתְמַר (ד"א ל"ג דְּכַתִּיב) (יִרְמִיָּה יח) כִּי כַחֲמֹר בִּיד הַיּוֹצֵר
 כֵּן אַתֶּם בְּיַדִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל. מֵאִי כַחֲמֹר. אֶלָּא דָּא
 הוּא חֲמֹר דְּהֵהוּא זְכוּכִית, דְּאַף עַל גַּב דְּאַתְבַּר אֶתְתַּקְּן
 וְאִית לִיהַּ תְּקֻנָּה כְּמַלְקֶדְמִין.

מִתֵּי יִשְׂרָאֵל, דָּא אֵילָנָא דְחַיִּי, דְּבִגִּין דִּישְׂרָאֵל אֵינוֹן
 אֶתְדַבְּקוּ בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, בְּגִין כֶּף יֵהָא חַיִּין לְהוֹן
 וַיִּקְוִמוּן מֵעֶפְרָא וַיִּתְקַיְּמוּן בְּעַלְמָא, וַיְהוֹן לְעַם חַד
 לְמַפְלַח לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כִּמְה דֵּאֲתָ אָמַר (צפניה א)

לְקָרָא כָּלֵם בְּשֵׁם יְיָ לְעַבְדוֹ שְׂכֵם אֶחָד.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יִצְחָק הָווּ אֶזְלֵי בְּאַרְחָא, וּמָטָא זְמָנָא
 דְּקָרִיאַת שְׁמַע, וְקָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְקָרָא קָרִיאַת שְׁמַע
 וְצִלִּי צְלוּתִיהָ. לְבַתָּר אָמַר לִיָּה רַבִּי יִצְחָק, וְהָא תְּנִינָן
 דְּעַד לָא יִפּוּק בַּר נִשׁ לְאַרְחָא אֲבַעִי לִיָּה לְנִטְלָא רְשׁוֹ
 מִמָּאֲרִיָּה וְלִצְלִי צְלוּתִיהָ.

אָמַר לִיָּה, בְּגִין דְּכַד נִפְיִקְנָא לָא הָוָה זְמַן צְלוּתָא וְלָא
 מָטָא זְמָנָא דְּקָרִיאַת שְׁמַע, הַשְׁתָּא דְּשִׁמְשָׁא נָהִיר
 צִלִּינָא. אָבַל עַד לָא נִפְקָנָא לְאַרְחָא בְּעֵינָא בְּעוּתָא מְנִיָּה
 וְאִמְלִכְנָא בֵּיהָ, אָבַל צְלוּתָא דָּא לָא צִלִּינָא.

דְּהָא אָנָּא אֶשְׁתַּדְּלָנָא בְּאוּרִייתָא מִפְּלָגוֹת לִילִיָּא, וְכַד
 אֲתָא צֶפְרָא עַד כְּעַן לָא הָוָה עַדְנָא לְצִלִּי צְלוּתָא.
 בְּגִין דְּהָיָא שְׁעָתָא דְּקַדְרוּתָא דְּצֶפְרָא אֶשְׁתַּכַּח, אֲתָתָא
 מִשְׁתַּעֲיָא בְּבַעֲלָהָ, וְאֵינוֹן בְּרוּזָא כְּחָדָא, דְּבַעֲיָא אִיָּה
 לְמִיָּהָ לְמִשְׁכְּנָא בְּעוּלְמַתָּהָ דִּיתְבִּי בַּהָדָה. וּבִגִּין כֶּף לָא
 בְּעֵי לִיָּה לְבַר נִשׁ לְמַפְסַק מְלִיִּיהוּ דִּמְתַּחְבְּרוֹן כְּחָדָא
 וְלֵאעֲלָא מְלָה אַחְרָא בִּינִיָּהוּ.

וְהִשְׁתָּא דְנִהִיר שְׁמֵשָׁא הוּא עֵדֵן צְלוֹתָא לְצִלָּאָה, כְּמָה
דְּאוּקְמוּנָה. דְּכָתִיב, (תהלים עב) יִירָאוּךְ עִם שְׁמֵשׁ.

מֵהוּ עִם שְׁמֵשׁ, לְנִטְרָא נְהוּרָא דְשְׁמֵשָׁא בְּהֵדֵן לְאַנְהָרָא
לָהּ, דְּהָא יִרְאָה בְּהֵדֵי שְׁמֵשָׁא אֶצְטְרִיךְ וְלֹא לְאַפְרָשָׁא
לוֹן. וְכֵד לָא נְהִיר יִמְמָא לָאו הוּא יִרְאָה בְּהֵדֵי שְׁמֵשָׁא,
וְצִרִיכָא לְחַבְרָא לוֹן כְּחֻדָּא. וְדָא הוּא עִם שְׁמֵשׁ.

אֲזִלִּי, כֵּד מָטוּ חַד בֵּי חֲקֵל, יִתְבוּ. זְקָפוּ עֵינֵייהוּ וְחַמָּא
לִיָּה לְטוּרָא דְהוּוּ סָלְקוּ בְּרוּמִיָּה בְּרִיִּין מְשַׁנְיִין,
דְּחִיל רַבִּי יִצְחָק, אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר אִמָּאי דְּחִילָת.
אָמַר לִיָּה חֲמִינָא דְהָאִי טוּרָא אִיְהוּ תַקִּיָּת, וְחֲמִינָא אֶלִּין
בְּרִיִּין דְּאִינֹן מְשַׁנְיִין וְדְחִילָנָא דְלֹא יִקְטְרָגוּ לוֹן, אָמַר
לִיָּה מֵאן דְּדְחִיל מְחַטְאוֹי דְּבִידִיָּה אִית לִיָּה לְמִדְּחַל. תָּא
חֲזִי, לָאו אֶלִּין מֵאִינֹן בְּרִיִּין תַקִּיפִין דְּהוּוּ מִשְׁתַּכְּחִין
בְּטוּרִיא.

פִּתַח וְאָמַר. וְאֵלֶּה בְּנֵי צַבְעוֹן וְאִיָּה וְעֵנָה וְגו' הוּא עֵנָה
אֲשֶׁר מָצָא אֶת הַיַּמִּים וְגו', הָאִי קָרָא אוּקְמוּנָה,
אָבֵל תָּא חֲזִי, לָאו אֶלִּין אִינֹן דְּכָתִיב בְּהוּ (דְּבָרִים ב) הָאִימִים
לְפָנִים יִשְׁבוּ בָּהּ וְגו' וּבְנֵי עֵשָׂו יִירָשׁוּם וְגו'.

אָבֵל אֶלִּין דְּקָאִמַר קָרָא אֲשֶׁר מָצָא אֶת הַיַּמִּים בְּמִדְּבַר,
יָמִם כְּתִיב. אֶלִּין הוּוּ בְּרִיִּין מְשַׁנְיִין. דְּכֵד הוּוּ
אֶתְרֵךְ קִין מֵעַל אִפִּי אֶרְעָא כְּדְכָתִיב, (בראשית ד) הֵן גֵּרְשִׁתָּ

אֲתֵי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וּמִפְּנֵיךָ אֶסְתֵּר, וּכְתִיב וַיֵּשֶׁב
בְּאֶרֶץ נֹוד וְאוּקְמוּהָ.

מִבְּנֵי בְּנוֵי בְּסֹטְרָא (ויקרא עו ע"ב) דְּרוּחִין וְעֲלֵעוּלִין וּמְזִיקִין
וְאֵלִין קִיִּימוּ, דְּהָא כַּד בַּעַא לְאַתְקִידְשָׁא יוֹמָא
דְּשַׁבְתָּא, אֲתַבְרוּן מַהְהוּא סֹטְרָא רוּחִין קִיִּימִין טְסִירִין (נ"א
טְהִירִין) בְּלָא גּוּפָא. וְאֵלִין לָאו אֵינּוּן מִיוֹמָא דְּשַׁבְתָּא וְלָא
מִיוֹמָא שְׁתִּיתָא, וְאַשְׁתָּאֲרוּ אֵלִין תְּרִין יוֹמִין בְּהוּ
בְּסַפְקָא, וּבְגִין כֶּךָ לָא אֲתַקִּימוּ לָא (דף קעזח ע"ב) מַהֲאֵי וְלָא
מַהֲאֵי.

וְאֲזִלוּ וְאַתְפְּשְׁטוּ בְּהֵהוּא סֹטְרָא דְקִין וְאַגְלִימוּ בְּהֵהוּא
סֹטְרָא וְלָא אֲתַגְלִימוּ לְאַתְקִימָא וְאַקְרוּן יַמ"ם
חֶסֶר, דְּלָא אֲתַקִּימוּ לָא בְּיוֹמָא דָּא וְלָא בְּיוֹמָא דָּא,
וְאַתְחִזּוּן לְבְנֵי נָשָׂא. וְאִיהוּ אֲשַׁכַּח לֹון וְאוּלְפִי לִיָּה
לְאַיִתָּא מִמְזוּרִין לְעֵלְמָא. וְאֵינּוּן אֲזִלִּי בִּינֵי טוּרִיא
וְקִיִּימִין בְּגּוּפָא זְמַנָּא חֲדָא בְּיוֹמָא, וְלְבַתֵּר מִתְפַּשְׁטִי
מִנִּיהָ.

תָּא חֲזִי, עֲנָה דָּא אִיהוּ מִמְזוּרָא הִוָּה, דְּאַתָּא צְבָעוֹן עַל
אַמִּיהָ וְאוּלִיד מִמְזוּרָא, וְדָא אַתָּא מִסֹטְרָא דְרוּחַ
מְסֵאבָא דְאַתְדַּבֵּק בִּיהָ. וּבְגִין כֶּךָ אֲשַׁכַּח לֹון וְהוּוּ אוּלְפִי
לִיָּה כֹל זִינִין דְּסֹטְרָא מְסֵאבָא בְּגִין דָּא.

וְתָא חֲזִי, אֵלִין אֵינּוּן וְכֹמָה אֲחֵרֵנִין מִתְפַּרְשֵׁן אֵלִין

מֵאֵלֶיךָ, כִּלְהוֹ אֲתֵיִן מִהָהוּא סֵטְרָא וְאֲזֵלִי בְּמִדְבָּרָא
 וְאֲתַחֲזוֹן תַּמָּן. בְּגִין דְּמִדְבָּרָא אַתְר חָרוֹב וְאִיהוּ בֵּי מוֹתְבָא
 דְּלֵהוֹן. וְעַם כָּל דָּא, כָּל בַּר נֶשׁ דְּאֲזִיל בְּאוֹרְחוֹי דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וְדַחִיל לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא מִסְתַּפֵּי
 מִנְיֵיהּ. אֲזֵלוּ וְאֲעֵלוּ בְּטוֹרָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּגוֹוְנָא דָּא כָּל אֵינּוֹן טוֹרִין חָרוֹבִין
 אַתְר בֵּי מוֹתְבָא דְּלֵהוֹן. אָמַר לֵיהּ, הָכִי הוּא, וְכָל
 אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלוּ בְּאוֹרֵייתָא עֲלֵייהּ כְּתִיב, (תהלים קכא) יִי
 יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמַר אֶת נַפְשֶׁךָ יִי יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבּוֹאֶךָ
 מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

פִּתְח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (שם קיא) הַלְלוּיָהּ אוֹדָה יִי בְּכָל
 לְבָב בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה, הֵאֵי קָרָא אוֹקְמוּנָה. אֲבָל
 תָּא חֲזִי, דְּדוּד מַלְכָּא כָּל יוֹמוֹי הָוָה מִשְׁתַּדֵּל בְּפוֹלְחָנָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָוָה קָם בְּפִלְגוֹת לֵילִיא וּמִשְׁבַּח
 וּמוֹדָה בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבַחֲוֹן, בְּגִין לְאַתְתַּקְנָא דְּיוֹכְתִיָּה בְּמַלְכוּ
 דְּלַעִילָא.

דְּכַד אַתְעַר רוּחַ צְפוֹן בְּפִלְגוֹת לֵילִיא, הָוָה יְדַע
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהֵיא שְׁעָתָא יְתַעַר בְּגַנְתָּא
 דְּעֵדוֹן לְאַשְׁתַּעֲשַׁע עִם צְדִיקֵיא, וְאִיהוּ הָוָה קָם בְּהֵיא
 שְׁעָתָא וְאַתְגַּבַּר בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבַחֲוֹן עַד דְּסְלִיק צְפָרָא.
 בְּגִין דְּכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח בְּגַנְתָּא דְּעֵדוֹן, הָא

אוקימנא דאיהו וכל צדיקייא דבגנתא פלהו צייתין
לקליה. (שיר השירים ח) כדכתיב, חברים מקשיבים לקולך
השמיעני. ולא עוד, אלא דחוטא דחסד משיך עליה
ביממא כמה דאתמר. דכתיב, (תהלים מב) יומם יצוה יי חסדו
ובלילה שירה עמי. ולא עוד, אלא דאינון מלין
דאורייתא דאיהו אמר, פלהו סלקין ומתעטרין קמי
קודשא בריך הוא. ובגין כך דוד מלכא הוה משתדל
בליליא בפולחנא דמאריה.

תא חזי, הללויה, בכל אינון שירין ותושבחן דקאמר
דוד, הא תנינו דלעילא מכלהון הוא הללויה
ואוקמוה. מאי טעמא בגין דכליל שמא ושבחא פחדא.
מאי שמא ושבחא. שמא דא (א) י"ה. שבחא מאן איהו,
אלא דא פנסת ישראל דאיהו (הלל בגימ' ד"ס שהוא אדני) מתקנא
שבחא תדיר לקודשא בריך הוא, ולא אשתפכת. כמה
דאת אמר, (תהלים פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל
תשקט אל. בגין דסדורא דשבחא איהי מסדרת ומשבחת
תדיר לגביה. ובגין כך שמא ושבחא פחדא.

אודה יי בכל לבב, כמה דאוקמוה ביצר הטוב וביצר
הרע, בגין דאינון משתפחי תדיר לגביה דבר
נש, כמה דאת אמר, (דברים ו) בכל לבבך ואוקמוה. בסוד
ישרים (ועדה), אלין אינון ישראל דכל דרגין בהו מתעטרין

כֹּהֲנֵי וְלִיּוֹאֵי, צְדִיקֵי וְחֹסִידֵי, יִשְׂרָאֵל. וְעֵדָה, כְּמָה דְאֵת
אָמַר (תהלים פב) נִצָּב בְּעֵדֶת אֵל. וְאִינוּן רוּזָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֶתְעֵטֵר בְּהוּ.

וּבְגִין כֶּךָ בְּעֵי בַר נָשׁ לְשִׁבְחָא לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
תְּדִיר, בְּגִין דְּאִיהוּ אֶתְרַעֵי בְּשִׁירִין וְתוֹשִׁבְחָן,
וּמֵאן דִּידַע לְשִׁבְחָא לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּדָקָא
יְאוּת, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְבִיל צְלוּתִיהּ וְשׁוּיב לִיהַ. הַדָּא
הוּא דְכֹתִיב (תהלים צא) אֲשַׁגְּבֶהוּ כִּי יַדַּע שָׁמַי וְגו' אַרְךָ יָמִים
וְגו'.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (תהלים לב) אֶתָּה סֵתֵר לִי מִצָּר תִּצְרֵנִי
רַנִּי פִלְט תְּסוּבְּבֵנִי סֵלָה. אֶתָּה סֵתֵר לִי, דָּא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ סֵתֵרָא וּמַגֵּן לְבַר נָשׁ דְּאִזִּיל בְּאַרְחֵי
דְּאוּרֵייתָא, וְאִיהוּ אֶסְתֵּתֵר בְּצִלָּא דְּגִדְפוּי דְּלֹא יִכְלִין
לְאַבְאֵשָׁא לִיהַ. מִצָּר תִּצְרֵנִי, מֵעִילָא וּמִתַּתָּא, לְעִילָא
אִית לִיהַ לְבַר נָשׁ מְאָרִי דְּבָבוּ, לְתַתָּא אוּף הָכִי נָמִי. וּמֵאן
אִיהוּ, דָּא יִצָּר הָרַע, (דף קעט ע"א) דְּאִיהוּ צָר לְעִילָא וְצָר
לְתַתָּא. וְאֶלְמָלָא יִצָּר הָרַע, לָא אֶשְׁתַּכַּח מְאָרִי דְּבָבוּ לְבַר
נָשׁ בְּעֵלְמָא. בְּגִין כֶּךָ מִצָּר תִּצְרֵנִי.

רַנִּי פִלְט תְּסוּבְּבֵנִי סֵלָה, יְסוּבְּבֵנִי סֵלָה מִבְּעֵי לִיהַ, מֵאִי
תְּסוּבְּבֵנִי. אֵלִין אִינוּן שִׁירִין דְּאִית בְּהוּ דְּרַגִּין
לְהַצֵּלָה, תְּסוּבְּבֵנִי בְּהוּ לְשׁוּבָא לִי בְּאַרְחָא. וְהֵאֵי קָרָא

אִיהוּ כִּסְדָּרָא וְאִיהוּ לְמַפְרַע, מֵהָאִי גִיּסָא וּמֵהָאִי גִיּסָא.
 תָּא חֲזִי, בְּאֵלֵין שִׁירִין וְתוֹשְׁבֵתָן דְּקָאֵמַר דְּוֹד אִית בְּהוֹן
 רִזִין וּמְלִין עֲלָאִין בְּרִזִי דְחֲכַמְתָּא, בְּגִין דְּכֻלְהוּ בְּרוּחַ
 קוּדְשָׁא אֲתֵאֲמַרוּ. דִּהּוּה שָׂרָא רוּחַ קוּדְשָׁא עֲלִיהָ דְדוּד,
 וְהוּה אֲמַר שִׁירְתָּא. וּבְגִין כֶּף כְּלָהוּ בְּרִזִי דְחֲכַמְתָּא
 אֲתֵאֲמַרוּ.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאֲמַר, (תהלים קיח) דְּחַה דְּחִיתַנִּי לְנַפְל וַיִּי
 עֲזָרַנִּי, דְּחַה דְּחִיתַנִּי, דְּחַה דְּחֻנִּי מִבְּעֵי לִיהָ, מֵאִי
 דְּחַה דְּחִיתַנִּי. אֶלָּא דָּא סֵטְרָא אַחֲרָא דְּדַחֲיָא לִיהָ לְבַר
 נֶשׁ תְּדִיר, וּבְעֵי לְדַחֲיָא לִיהָ וְלֹא־סֵטְרָא לִיהָ מֵעַם קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וְדָא הוּא יֵצֵר הָרַע דְּאַשְׁתַּכַּח לְגַבִּיָּה דְּבַר נֶשׁ
 תְּדִיר. וְלִקְבִּלִיהָ אֲהַדְּר דְּוֹד וְאֲמַר דְּחַה דְּחִיתַנִּי לְנַפְּוֹל.
 בְּגִין דְּאִיהוּ הוּה אֲשְׁתַּדֵּל לְגַבִּיָּה בְּכָל אֵינוֹן עֲקַתִּין
 לְאִסְטָאָה לִיהָ מֵעַם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעֲלִיהָ אֲמַר דְּוֹד
 דְּחַה דְּחִיתַנִּי לְנַפְּוֹל בְּגִיָּהֶם. וַיִּי עֲזָרַנִּי דְּלֹא אֲתַמְסְרֵנָא
 בִּידֶךָ.

וְעַל דָּא אִית לִיהָ לְבַר נֶשׁ לְאִזְדַּהֲרָא מִנִּיהָ, בְּגִין דְּלֹא
 יִשְׁלוּט עֲלִיהָ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּדִין נָטִיר לִיהָ
 בְּכָל אַרְחֻי. דְּכַתִּיב, (משלי ג) אִז תִּלְךָ לְבַטַּח דְּרַכְךָ וְרַגְלְךָ
 לֹא תִגּוֹף (משלי ד) בְּלִכְתֶּךָ לֹא יֵצֵר צַעְדְךָ וְאִם תִּרוּץ לֹא
 תִכְשַׁל. וְכַתִּיב, (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְהָ הוֹלֵךְ
 וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זָפְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא נָטִיר לֹון בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. דְּכְתִיב,
 (ישעיהו ט) וְעַמּוֹךְ כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ. בְּרוּךְ יי
 לְעוֹלָם אַמֵּן וְאַמֵּן. (ע"כ פֿרשֿת וישלח)

פֿרשֿת וַיִּשָׁב יַעֲקֹב

וַיִּשָׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. רַבִּי חֵיִיא
 פֿתַח וְאָמַר, (תהלים לד) רַבּוֹת רָעוֹת צְדִיק וּמְכֻלָּם
 יִצְיָלְנוּ יי. תָּא חֲזִי, כַּמָּה מְקַטְרָגִין אֵית לֵיה לְבַר נֶשׁ
 מִיּוֹמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהֵב בֵּיה נִשְׁמַתָּא (ד"א ל"ג) לְבַר
 נֶשׁ) (לְאַתְקִימָא) בְּהַאי עֵלְמָא. דְּכִיוּן דְּנִפְיֵק בַּר נֶשׁ לְאַוִירָא
 דְּעֵלְמָא, מִיד אֲזוּדֵמֵן לְאַשְׁתַּתְּפָא בַּהֲדִיָּה יִצַר הָרַע כַּמָּה
 דְּאַתְמַר. דְּכְתִיב, (בראשית ד) לְפִתַח חַטָּאת רוּבִץ וְגו'. וְכַדִּין
 אֲשַׁתְּתַּף בַּהֲדִיָּה יִצַר הָרַע.

וְתָא חֲזִי, דְּהָכִי הוּא, דְּהָא בְּעִירֵי מִיּוֹמָא דְאַתְיָלִידוּ,
 כְּלָהוּ נְטִירֵי גְרַמִּיָּהוּ, וְעָרְקִין מִן גּוֹ נוֹרָא, וּמִן כָּל
 אַתְרִין בִּישׁוּן. וְבַר נֶשׁ, מִיד אָתִי לְאַרְמָא גְרַמִּיָּה גּוֹ
 נוֹרָא, בְּגִין דְּיִצַר הָרַע שְׁאַרִי בְּגוּיָה, וּמִיד אֲסִטִּי לֵיה
 לְאַרְחָא בִישָׁא.

וְאוֹקִימָנָא דְכְתִיב, (קהלת ד) טוֹב יֶלֶד מְסֻכֵּן וְחָכֵם מְמַלְךְ
 זָקֵן וְכִסִּיל אֲשֶׁר לֹא יָדַע לְהִזְהַר עוֹד. טוֹב

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זָפְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא נָטִיר לֹון בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. דְּכְתִיב,
 (ישעיהו ט) וְעַמּוֹךְ כָּלֶם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ. בְּרוּךְ יי
 לְעוֹלָם אַמֵּן וְאַמֵּן. (ע"כ פֿרשֿת וישלח)

פֿרשֿת וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנַעַן. רַבִּי חֵיִיא
 פֿתַח וְאָמַר, (תהלים לד) רַבּוֹת רָעוֹת צְדִיק וּמִכְּלָם
 יִצְיָלְנוּ יי. תָּא חֲזִי, כַּמָּה מְקַטְרָגִין אֵית לִיה לְבַר נֶשׁ
 מִיּוֹמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהֵב בֵּיה נִשְׁמַתָּא (ד"א ל"ג) לְבַר
 נֶשׁ) (לְאַתְקִימָא) בְּהַאי עֵלְמָא. דְּכִיּוֹן דְּנִפְיִק בַּר נֶשׁ לְאַוִירָא
 דְּעֵלְמָא, מִיַּד אֲזוּדֵמֵן לְאַשְׁתַּתְּפָא בְּהַדִּיה יִצַּר הָרַע כַּמָּה
 דְּאַתְמַר. דְּכְתִיב, (בראשית ד) לְפִתַח חַטָּאת רוּבִץ וְגו'. וְכַדִּין
 אֲשַׁתְּתַּף בְּהַדִּיה יִצַּר הָרַע.

וְתָא חֲזִי, דְּהַכִּי הוּא, דְּהָא בְּעִירֵי מִיּוֹמָא דְאַתִּילִידוּ,
 כְּלָהוּ נְטִירֵי גְרַמִּיָּהוּ, וְעַרְקִין מִן גּוֹ נוֹרָא, וּמִן כָּל
 אַתְרִין בִּישִׁין. וְבַר נֶשׁ, מִיַּד אֲתִי לְאַרְמָא גְרַמִּיָּה גּוֹ
 נוֹרָא, בְּגִין דְּיִצַּר הָרַע שְׁאַרִי בְּגוּיָה, וּמִיַּד אֲסִטִּי לִיה
 לְאַרְחָא בִּישָׂא.

וְאוֹקִימָנָא דְכְתִיב, (קהלת ד) טוֹב יֶלֶד מְסִכֵּן וְחָכֵם מְמַלְךְ
 זָקֵן וְכִסִּיל אֲשֶׁר לֹא יֵדַע לְהַזְהֵר עוֹד. טוֹב

יֶלֶד, דָּא הוּא יֵצֵר טוֹב דִּהוּא יֶלֶד מִיּוֹמִין זְעִירִין עֲמִיָּה
 דְּבַר נֶשׁ, דִּהּא מִתְּלִיסַר שָׁנִין וְאֵילָף ^(עֲמִיָּה) כִּמָּה דִּאֲתַמָּר.
 מִמְּלָךְ זָקֵן וְכֹסִיל. מִמְּלָךְ, דָּא הוּא יֵצֵר הָרַע דִּאִיהוּ
 אֶקְרִי מֶלֶךְ וְשִׁלִּיט בְּעֵלְמָא עַל בְּנֵי נֶשָׂא. זָקֵן
 וְכֹסִיל, דִּאִיהוּ זָקֵן וְדָאִי, כִּמָּה דְאֻקְמוּהָ, דְּכַד אֲתִילִיד
 בַּר נֶשׁ וְנִפְיָק לְאֹיְרָא דְעֵלְמָא אִיהוּ ^(דף קעט ע"ב) אֲזִידְמָן
 עֲמִיָּה דְּבַר נֶשׁ. וְעַל דָּא אִיהוּ מֶלֶךְ זָקֵן וְכֹסִיל.
 אֲשֶׁר לֹא יָדַע לְהִזְהַר עוֹד, לְהִזְהַר לָא כְּתִיב, אֵלֹא
 לְהִזְהַר, בְּגִין דִּאִיהוּ כֹּסִיל. וְעַלִּיהּ אָמַר שְׁלֹמֹה
 עָלָיו הַשְּׁלוֹם ^(קהלת ב) וְהַכֹּסִיל בַּחֲשָׁךְ הוֹלִיךְ. דִּהּא מִסּוּסִיתָא
 דְּחֲשָׁךְ קָא אֲתִיא וְלִית לִיהּ נְהוּרָא לְעֵלְמִין.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, תָּא חֲזִי, כְּתִיב טוֹב יֶלֶד מִסֶּכֶן וְחָכָם.
 מֵאֵן יֶלֶד מִסֶּכֶן, הָא אֻקְמוּהָ וְאֲתַמָּר דִּאִיהוּ יֵצֵר
 טוֹב. אֲבָל טוֹב יֶלֶד, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, ^(תהלים לו) נַעַר הַיִּתְיָ
 גַּם זָקֵנְתִי. וְדָא הוּא נַעַר דִּאִיהוּ יֶלֶד מִסֶּכֶן דְּלִית לִיהּ
 מִגְרָמִיהּ כְּלוּם. וְאֵמַאי אֶקְרִי נַעַר, בְּגִין דִּאִית לִיהּ חֲדָתוּ
 דְּסִיְהָרָא דְּמִתְחַדְשָׁא תְּדִיר, וְתְּדִיר אִיהוּ יֶלֶד מִסֶּכֶן כִּמָּה
 דְּאֲמָרֵן. וְחָכָם, בְּגִין דְּחָכְמָה שְׂרִיא בֵּיהּ.
 מִמְּלָךְ זָקֵן, דָּא הוּא יֵצֵר הָרַע כִּמָּה דִּאֲתַמָּר. דִּהּא מִן
 יוֹמָא דִּהוּהָ לָא נִפְק מִמִּסְאָבוּתִיהּ לְעֵלְמִין, וְאִיהוּ
 כֹּסִיל. דְּכָל אֲרַחוּי אֵינּוֹן לְאֲרַח בִּישָׂא, וְאֲזִיל וְסִטִּי לְבִנֵּי

נָשָׂא וְלֹא יָדַע לְאִזְדַּהֲרָא. וְאִיהוּ אֲתִי עִם בַּר נָשׁ
 בְּתַסְקוּפִין בְּגִין לְאַסְטָאָה לֹון מֵאַרְח טָבֵא לְאַרְח בִּישָׂא.
 תָּא חֲוִי, עַל דָּא אַקְדִים עִם בַּר נָשׁ בְּיוֹמָא דְאֲתִילִיד
 בְּגִין דִּיהִימִין לִיה. דְּהָא פִד אֲתִי יֵצֵר טוֹב לָא יִכִיל
 בַּר נָשׁ לְמַהִימָנָא לִיה וְדַמִי עֲלִיה פִמְטוּלָא. פִגְוּוֹנָא דָּא
 תְּנִינָן, מֵאן הוּא רָשָׁע עָרוּם, דָּא הוּא מֵאן דְּאַקְדִים
 לְאַטְעֵנָא מְלוֹי לְקַמִי דִינָא עַד לָא יִיִתִי חֲבַרְיָה מְאַרִי
 דְּדִינָא. פִמָּה דְאֵת אֲמַר, (מְשַׁלִי יח) צְדִיק הָרָאשׁוֹן בְּרִיבוֹ
 וְגו'.

פִגְוּוֹנָא דָּא (הוּא ב"א דָּאִי) רָשָׁע עָרוּם, פִמָּה דְאֵת אֲמַר,
 (בְּרַאשִׁית א) וְהִנָּחֵשׁ הִיָּה עָרוּם. וְהוּא אַקְדִים וְשָׂרִי
 עֲמִיה דְבַר נָשׁ עַד לָא יִיִתִי חֲבַרְיָה לְאַשְׂרָאָה עֲלִיה. וּבְגִין
 דְּאִיהוּ אַקְדִים וְהָא אֲטַעִין טַעֲנַתִּיה עֲמִיה, פִד אֲתִי
 חֲבַרְיָה דְאִיהוּ יֵצֵר הַטּוֹב, אַבְאִישׁ לִיה לְבַר נָשׁ בְּהַדִּיה
 וְלֹא יִכִיל לְזַקְפָּא רִישִׁיה, פְּאִילוֹ אֲטַעִין עַל פְּתִפִּיה כֹּל
 מְטוּלִין דְעֲלָמָא. בְּגִין הַהוּא רָשָׁע עָרוּם דְאַקְדִים עֲמִיה.
 וְעַל דָּא אֲמַר שְׁלֵמָה (קֹהֶלֶת ט) וְחֲכַמַת הַמְּסִכֵן בְּזוּיָה וּדְבַרְיוֹ
 אֵינָם נִשְׁמָעִים, בְּגִין דְּהָא אַקְדִים אַחֲרָא.

וְעַל דָּא כֹּל דִּינִי דְקַבִּיל מִבַּר נָשׁ מְלָה עַד לָא יִיִתִי
 חֲבַרְיָה, פְּאִילוֹ מְקַבֵּל עֲלִיה טַעוּוֹא אַחֲרָא
 לְמַהִימָנוּתָא. אֲלֵא (מְשַׁלִי יח) וּבֵא רַעְהוּ וְחַקְרוּ, וְדָא הוּא

אֲרַח דְּבַר נֶשׁ זַפְאָה, דְּהָא בַר נֶשׁ זַפְאָה דָּא הוּא, דְּלֹא
 הַיְמִין לְהַהוּא רְשָׁע עָרוּם דְּיִצְרַר הָרַע, עַד דְּיִיְתִי חֲבֵרִיה
 דְּאִיהוּ יִצְרַר טוֹב. וּבְגִין דָּא בְּנֵי נֶשׂא אֵינוּן כְּשָׁלִין לְעֵלְמָא
 דְּאִתִּי.

אֲבָל הַהוּא זַפְאָה דְּאִיהוּ דְּחִיל לְמֵאֲרִיה, כַּמָּה בִּישׁוּן
 סְבִיל בְּהַאי עֵלְמָא בְּגִין דְּלֹא יְהִימִין וְלֹא יִשְׁתַּתַּף
 בְּהַהוּא יִצְרַר הָרַע. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שׁוֹיֵב לִיה מְכַלְהוּ,
 הָדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים לד) רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמְכַלֵּם
 יִצְיָלְנוּ יִי. רַבּוֹת רָעוֹת לְצַדִּיק לֹא כְּתִיב, אֲלֵא צַדִּיק.
 בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בֵּיה. וּבְגִין כֶּךָ קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּהַהוּא בַר נֶשׁ וְשׁוֹיֵב לִיה מְכַלְא בְּהַאי
 עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי, זַפְאָה חוּלְקִיה.

תָּא חֲזִי, כַּמָּה בִּישׁוּן עָבְרוּ עָלֵיה דְּיַעֲקֹב, בְּגִין דְּלֹא
 יִתְדַבֵּק בְּהַהוּא יִצְרַר הָרַע וַיִּתְרַחַק מִחוּלְקִיה. וּבְגִין
 כֶּךָ סְבִיל כַּמָּה עוֹנְשִׁין כַּמָּה בִּישׁוּן וְלֹא שְׁקִיט. פְּתַח
 וְאָמַר, (איוב ג) לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שְׁקֻטִי וְלֹא נַחְתִּי וַיָּבֵא רָגוּ.
 תָּא חֲזִי, כַּמָּה בִּישׁוּן סְבִילִין צַדִּיקָא בְּהַאי עֵלְמָא. בִּישׁוּן
 עַל בִּישׁוּן, כְּאֲבִין עַל כְּאֲבִין. בְּגִין לְמִזְכֵּי לֹון לְעֵלְמָא
 דְּאִתִּי.

יַעֲקֹב כַּמָּה סְבִיל בִּישׁוּן עַל בִּישׁוּן תְּדִיר, כַּמָּה דְּאִתִּי
 אָמַר לֹא שְׁלוֹתִי, בְּבֵיתָא דְּלִבָּן, וְלֹא יְכִילָנָא

לְאֶשְׁתִּזְבָּא מִנִּיהָ. וְלֹא שָׁקַטְתִּי, מֵעֲשׂוֹ. מִהֵהוּא צַעֲרָא
 דְּצַעַר לִי הֵהוּא מִמֵּנָא דִּילֵיהָ, וְלִבְתַּר דְּחִילוֹ דְּעֲשׂוֹ. וְלֹא
 נִחַתִּי, מִן דִּינָה וּמִן שְׁכָם.

וַיָּבֵא רֶגְזוֹ, דָּא רוּגְזָא וְעַרְבוּבֵיָא דִּיוֹסָף דִּיאִהוּ קְשִׁיא
 מִכְּלָהוּ, מִגּוֹ רְחִימוּתָא דִּיעַקֹב לְגַבֵּי דִּיוֹסָף דִּיאִהוּ
 רְזָא דְבְרִית, עָאל בְּמִצְרַיִם. בְּגִין דְּלִבְתַּר כְּתִיב, (שמות ו)
 וַאֲזַכֵּר אֶת בְּרִיתִי, לְאֶשְׁתִּכְחָא שְׂכִינְתָא (נ"א שְׁמֵשׁ) תַּמָּן
 בְּהַדְּיָה.

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנַעַן, (דף קפ ע"א) רַבִּי
 יוֹסִי פִתַּח, (ישעיה נז) הַצְּדִיק אֲבָד וְאִין אִישׁ שָׁם עַל
 לֵב וְאֲנָשִׁי חֶסֶד נְאֻסָפִים בְּאִין מִבֵּין כִּי מִפְּנֵי הַרְעָה נְאֻסָף
 הַצְּדִיק. הַצְּדִיק אֲבָד, בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲשַׁגַּח
 בְּעֵלְמָא וְלֹא הוּי עֵלְמָא כְּדָקָא יְאוּת, וְאֲזִדְמָן דִּינָא
 לְשַׁרְיָא עַל עֵלְמָא. כְּדִין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא נְטִיל זַכָּא
 דְּאֶשְׁתַּכַּח בִּינֵייהוּ, בְּגִין דִּישְׁרֵי דִינָא עַל כְּלָהוּ אַחַרְנִין,
 וְלֹא יִשְׁתַּכַּח מֵאֵן דִּיגִין עֲלֵייהוּ.

דְּהָא כָּל זִמְנָא דְזַכָּא שְׁאֵרֵי בְּעֵלְמָא, דִּינָא לָא יִכִּיל
 לְשַׁלְטָאָה עַל עֵלְמָא. מְנַלְן מִמְשָׁה, דְּכְתִיב, (תהלים)
 וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידֵם לִוְלֵי מִשָּׁה בְּחִירוֹ עֲמַד בַּפָּרֶץ לְפָנָיו
 וְגו'. וּבְגִין כֶּךָ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא נְטִיל לְזַכָּאָה מִבֵּינֵייהוּ
 וְסֻלִיק לֵיהָ מֵעֵלְמָא, וְכְדִין אֶתְפָּרַע וְגַבֵּי דִילֵיהָ. סוּפִיָּה

דְּקָרָא, כִּי מִפְּנֵי הַרְעָה נֶאֱסַף הַצְּדִיק. עַד דְּלֹא יִיתִי רְעָה
 לְשִׁלְטָאָה עַל עֲלָמָא נֶאֱסַף הַצְּדִיק. (ד"א) כִּי מִפְּנֵי הַרְעָה
 נֶאֱסַף עַד לֹא יִשְׁלוּט הַרְעָה בְּעֲלָמָא) דְּבַר אַחַר כִּי מִפְּנֵי
 הַרְעָה, דָּא יֵצֵר הַרְעָה.

תָּא חֲזִי, יַעֲקֹב שְׁלִימוֹ דְּאַבְהֵן הוּוּ וְאִיהוּ קָאִים לְקִיָּמָא
 בְּגִלוּתָא. אָבֵל מִגּוֹ דְּאִיהוּ צְדִיק אֲתַעֲכַב דִּינָא דְּלֹא
 שְׁלִטָא בְּעֲלָמָא. דְּהָא כָּל יוֹמֵי דִיעֲקֹב לָא שָׂרָא דִּינָא עַל
 עֲלָמָא, וְכַפְּנָא אֲתַבְּטִלַת.

וְאוּף הֲכִי בְיוֹמוֹי דְּיוֹסָף דְּאִיהוּ דִּיּוֹקְנָא דְּאַבּוּי (כִּיּוֹן דְּאִיהוּ מֵת
 מִדָּד). לָא שָׂרָא גִלוּתָא (דִּינָא עַל עֲלָמָא). בְּגִין דְּאִיהוּ אֲגִין
 עֲלִיָּהוּ כָּל יוֹמוֹי, כִּיּוֹן דְּאִיהוּ מֵת, מִיַּד שָׂרָא עֲלִיָּהוּ
 גִלוּתָא. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שְׁמוֹת א) וַיִּמָּת יוֹסֵף וְגו', וְסַמִּיךְ
 לִיהַּ הָבַה נְתַחֲכָמָה לוֹ. וְכַתִּיב וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעִבּוּדָה
 קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבָנִים וְגו'. כְּגִוּוֹנָא דָּא בְּכָל אֲתַר דְּשָׂרִיא
 זְכָאָה (על) בְּעֲלָמָא בְּגִינִיהַּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ יִגִּין עַל
 עֲלָמָא, וְכָל זְמָנָא דְּאִיהוּ קִיָּים, דִּינָא לָא שָׂרִיא עַל
 עֲלָמָא וְהָא אֲתַמַּר.

תָּא חֲזִי, וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו, מֵאֵי מְגוּרֵי
 אָבִיו, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ירמיה ו) מְגוּר מְסֻבִּיב, דְּכָל
 יוֹמוֹי הוּוּ דְּחִיל וְהוּוּ בְּדַחִילוֹ: וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי
 אָבִיו. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, דְּאֲתַקְשֵׁר וַיִּתִּיב בְּהַהוּוּ אֲתַר

דַּאתְאֲחִיד בַּחֲשׂוֹן. אֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו דִּי יַקָּא, בְּאֶרֶץ כְּנָעַן,
 אַתְקִשֶׁר אַתְרָא בְּאַתְרֵיהּ. מְגוּרֵי אָבִיו, דָּא דִּינָא קִשְׂיָא.
 בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו, כְּמָה דַּאתְמַר הֵהוּא דִּינָא רַפְיָא
 דַּאִיְהִי אֶרֶץ, דַּאתְאֲחִיד מִן דִּינָא קִשְׂיָא וַיְבִיֵה אֶת־יֵשֶׁב
 יַעֲקֹב וְאֶתְאֲחִיד בֵּיתָהּ, (וְהָיָא אֶרֶץ אִיְהִי אֶסְפְּקֵלְרִיא דְלֵא נְהָרָא):

אַלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף וְגו', בְּתַר דַּאתִּישֶׁב יוֹסֵף
 בְּיַעֲקֹב וְאֶזְדוּג שְׁמִשָּׂא בְּסִיְהָרָא, כְּדִין שָׂרָא
 לְמַעַבְד תּוֹלְדוֹת, וּמֵאן אִיְהוּ דְעֵבִיד תּוֹלְדוֹת, אַהֲדַר
 וְאָמַר יוֹסֵף, דֶּהָא הֵהוּא נָהַר דְנִגְיָד וְנִפְיָק אִיְהוּ עֵבִיד
 תּוֹלְדוֹת בְּגִין דְלֵא פְּסֻקִין מִימּוּי לְעֵלְמִין, וְאִיְהוּ עֵבִיד
 תּוֹלְדוֹת בְּהַאי אֶרֶץ וּמִנִּיהּ נִפְקִין תּוֹלְדוֹת לְעֵלְמָא.

דֶּהָא שְׁמִשָּׂא אַף עַל גַּב דַּאתְקַרַב בְּסִיְהָרָא לָא עֵבִיד
 אִיבִין בַּר הֵהוּא דְרָגָא דְאַקְרִי צְדִי"ק, וְיוֹסֵף אִיְהוּ
 דְרָגָא דִּיעֲקֹב לְמַעַבְד אִיבִין וְלֵאפְקָא תּוֹלְדִין לְעֵלְמָא,
 וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב אֶלֶה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף.

אַלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף, כָּל מֵאן דֶּהוּא מְסַתְפֵּל
 בְּדִיוקְנָא דִּיוֹסֵף הוּא אָמַר דְדָא הוּא דִּיוקְנָא
 דִּיעֲקֹב. תָּא חֲזִי, דְבִכְלֵהוּ בְּנֵי יַעֲקֹב לָא כְּתִיב אֶלֶה
 תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב רְאוּבֵן, בַּר יוֹסֵף, דְדִיוקְנֵיהּ דְמִי לְדִיוקְנָא
 דְאַבּוּי.

בֶּן שִׁבְעַ עֶשְׂרֵה שָׁנָה. אָמַר רַבִּי אַבָּא, רַמְזוּ לֵיהּ קוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, דְּהָא כַּד אֲתֵאבִיד מִנִּיהּ יוֹסֵף בֶּן שֶׁבַע עֶשְׂרֵה
 שָׁנִין הָוָה. וְכָל אֵינֹנִן יוֹמִין דְּאֲשַׁתְּאֲרוּ דְלֹא חֲמָא לֵיהּ
 לְיוֹסֵף הָוָה בְּכִי עַל אֵינֹנִן שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנִין. וּכְמָה דְהָוָה
 בְּכִי עָלֶיהָ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהֵב לֵיהּ שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנִין
 אַחֲרָנִין דְּאֲתַקְיִים בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּחֲדוּ בִּיקְרָא
 וּבְשִׁלְמוֹ דְּכָלָא. בְּרִיהּ יוֹסֵף הָוָה מְלָכָא, וְכָל בְּנוֹי קַמִּיהּ
 הָווּ, אֵינֹנִן שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנִין הָווּ חֵיִין לְגַבִּיהּ. וּבְגִין כֶּף
 בֶּן שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָוָה אִיהוּ, כַּד אֲתֵאבִיד מִנִּיהּ.

רַבִּי חֲזִיא פְּתַח וְאָמַר, (אִיּוֹב ל"ד) לָכֵן אֲנִשִּׁי לִבִּי שְׁמָעוּ לִי
 חֲלָלָה לְאֵל מִרְשָׁע וְשִׂדֵּי מַעְוֹל. כִּי פִעַל (דף קפ ע"ב) אָדָם
 יִשְׁלָם לוֹ וּכְאֲרַח אִישׁ יִמְצְאוּנֹהוּ. תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, עֶבֶד לֵיהּ עַל דִּינָא, וְעַל דִּינָא
 אֲתַקְיִים. וְכָל עוֹבְדֵין דְּעֲלֵמָא אֵינֹנִן קַיִימִין בְּדִינָא. בַּר
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין לְקַיִימָא עֲלֵמָא וְלֹא יִתְאבִיד,
 פְּרִישׁ עָלֶיהָ רַחֲמֵי, וְאֵינֹנִן רַחֲמֵי מְעַכְבִּי לְדִינָא דְלֹא
 יִשְׁתַּצִּי עֲלֵמָא, וְעַל רַחֲמֵי אֲתַנְהִיג עֲלֵמָא וְאֲתַקְיִים
 בְּגִינֵיהּ.

וְאִי תִימָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָבִיד דִּינָא בְּבַר נָשׁ בְּלֹא
 דִּינָא. הָא אֲתַמָּר, דְּכַד דִּינָא שְׂרִיא עָלֶיהָ דְּבַר נָשׁ
 כַּד אִיהוּ זַכָּאָה. בְּגִין רַחֲמֵימֹתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּיהּ
 אִיהֵי, כְּמָה דְּאֲתַמָּר. דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחֲמֵי עָלֶיהָ

בְּרַחֲמֵימוֹ לְקָרְבָּא לִיהּ לְגַבִּיּהּ, מִתְּבַר גּוּפָא בְּגִין לְשִׁלְטָאָה
נִשְׁמַתָּא, וּכְדִין אֶתְקָרִיב בַּר נֶשׁ לְגַבִּיּהּ בְּרַחֲמֵימוֹ כְּדָקָא
יְאוּת. וְנִשְׁמַתָּא שְׁלִטָּא וְגוּפָא אֶתְחַלֵּשׁ. וּבַעֲיָא גּוּפָא
חֻלְשָׁא וְנִפְשָׁא תְּקִיפָא דְאֶתְתַּקַּף בְּתַקִּיפּוּ, וּכְדִין אִיהוּ
רַחֲמֵימָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּמָה דְאָמְרוּ חֲבַרְיָא, יְהִיב
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְצַדִּיק צַעֲרָא בְּעֵלְמָא דִּין, בְּגִין
לְמוֹזְפִי לִיהּ לְעֵלְמָא דְאֶתִּי.

וְכַד נִשְׁמַתָּא חֻלְשָׁא וְגוּפָא תְּקִיפָא, אִיהוּ שְׁנֵיאִיהּ
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְלֹא אֶתְרַעֵי בֵּיהּ, לָא יְהִיב לִיהּ
צַעֲרָא בְּהַאי עֵלְמָא אֶלָּא אֹרְחוּי מִתְתַּקֵּן וְהוּא בְּשִׁלְיָמוֹ
יִתִּיר. בְּגִין דְּאִי עֵבֵד צְדָקָה אוֹ טִיבוֹ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מְשַׁלֵּם לִיהּ אַגְרִיָּה בְּהַאי עֵלְמָא וְלֹא יְהוּי לִיהּ חוּלְק
בְּהַהוּא עֵלְמָא. וְדָא הוּא דְתַרְגָּם אוּנְקְלוּס (דְּבַרִּים ז') וּמְשַׁלֵּם
לְשׁוֹנָאִיו וְגו', וּמְשַׁלֵּם לְשִׁנְאוּהִי טְבוּן דְּאִינוּן וְגו' (אִידוּ).
וּבְגִין כֶּף הַהוּא זַפָּאָה דְאֶתְבַּר תְּדִיר אִיהוּ רַחֲמֵימָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהַנִּי מִיְלֵי כַּד בְּדַק וְלֹא אִשְׁכַּח חוּבָא
בִּידִיָּהּ דְאֶתְעַנֵּשׁ עֲלֵיהּ.

הֲכָא אִית לְאֶסְתַּפְּלָא בְּכַמָּה סְטָרִין. חַד, דְּהָא חָמִינָן
דְּשְׁכִינְתָּא לָא שְׂרִיא בְּאֶתְר עֲצִיבוֹ אֶלָּא בְּאֶתְר
דְּאִית בֵּיהּ חֲדוּה. אִי חֲדוּה לִית בֵּיהּ, לָא שְׂרִיא שְׁכִינְתָּא
בְּהַהוּא אֶתְר. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (מְלָכִים ב ג') וְעַתָּה קָחוּ לִי מִנְגִן

וְהָיָה כִּנְגֹן הַמִּנְגֵן וַתְּהִי עָלָיו ^(יד ז') רוּחַ אֱלֹהִים, דְּהָא
 שְׂכִינְתָא וְדָאִי לָא שְׂרִיא בְּאַתֵּר עֲצִיבוּ. מִנְלָן מִיַּעֲקֹב.
 דְּבִגִין דְּהוּה עֲצִיב עָלֵיהּ דִּיּוֹסְפָא אִסְתַּלְקַת שְׂכִינְתָא מִנְיָה,
 כִּיּוֹן דְּאַתָּא לִיָּה חֲדוּה דְּבִשׁוּרָה דִּיּוֹסְפָא מִיַּד וַתְּחִי רוּחַ
 יַעֲקֹב אָבִיָּהֶם. הֲכָא בְּהָאִי זַפָּאָה דְּאַתְבַּר כִּיּוֹן דְּאִיְהוּ
 חֲלָשָׁא וְאַתְבַּר בְּמַכְאוּבִין, אֲן הוּא חֲדוּה דְּהָא אִיְהוּ
 בְּעֲצִיבוּ וְלִית עֲמִיהּ חֲדוּה כְּלָל.

וְחַד דְּהָא חֲמִינָן כְּמָה רַחֲמִינָן הוּוּ צְדִיקָא קָמִי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וְלָא אַתְבְּרוּ בְּמַרְעִין וְלָא בְּמַכְאוּבִין וְלָא
 אַתְחַלְשׁ גּוֹפָא דְּלֶהוֹן לְעֵלְמִין. אֲמָאִי לָאו אֵלִין כְּאֵלִין,
 דְּאֵלִין אַתְבְּרוּ וְאֵלִין קִיִּימִי בְּגוֹפִיָּהוּ כְּדָקָא יְאוּת.
 וְאִם תְּאֵמֵר דְּהָא אֵלִין דְּקִיִּימוּ בְּקִיּוּמָא כְּדָקָא יְאוּת,
 בְּגִין דְּאִינּוֹן צְדִיקֵי בְּנֵי צְדִיקֵי אִינְהוּ, כְּמָה
 דְּאוּקְמוּהָ. וְאֵלִין אַחַרְנִין צְדִיקֵי וְלָאו בְּנֵי צְדִיקֵי, הָא קָא
 חֲמִינָן צְדִיקֵי בְּנֵי צְדִיקֵי, דְּהָא אָבוּי דְּדִין זַפָּאָה בַּר
 זַפָּאָה, וְאִיְהוּ זַפָּאָה. אֲמָאִי אַתְבַּר גּוֹפִיָּה בְּמַכְאוּבִין וְכָל
 יוֹמוֹי בְּצַעֲרָא.

אֵלָא הֲכָא רְזָא אִיְהוּ, דְּהָא כָּל עוֹבְדוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּקִשׁוּט וְזָכוּ ^(איוב לד) כִּי פִּעַל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ
 וְכַאֲרַח אִישׁ יִמְצִיאָנּוּ. אִשְׁכַּחְנָא בְּסַפְרֵי קְדָמָאִי רְזָא
 חֲדָא, וְלִגְבִיָּה רְזָא אַחַרָא חַד דְּאִיְהוּ תְרִין, דְּהָא אִית

זְמַנִּין דְּסִיְהָרָא אִיהִי בְּפַגְיָמוּ וְשָׂרְיָא בְּדִינָא וְשִׁמְשָׂא לָא
 אֶשְׁתַּכַּח גְּבַהּ. וּבְכָל זְמַנָּא וּבְכָל שְׁעָתָא אֵית לָהּ לְאַפְקָא
 נְשִׁמְתִין בְּבַנֵי נְשָׂא כְּמָה דְלִקְטָא בְּקַדְמִיתָא, וְאַפִּיקַת לִוּן
 הַשְׁתָּא בְּזְמַנָּא דְאִיהִי קַיִימָא בְּדִינָא. הָאִי מֵאן דְנִקִיט לָהּ
 בְּהָהוּא זְמַנָּא לִיְהוּי תְדִיר בְּגַרְיֵעוּתָא, וּמִסְכַּנּוּתָא אֲזֵלָא
 לְגַבִּיּהּ, וְאַתְבַּר תְּדִיר בְּדִינָא כֹּל יוֹמוּי דְבַר נֶשׁ בֵּין חֵיבָא
 בֵּין זַכָּא. בַּר דְצִלוּתָא בְטִיל כֹּל גְּזָרֵי דִינִין וַיְכִיל
 לְסִלְקָא בְצִלוּתָא.

וְהָהוּא זְמַנָּא דְקַיִימָא הָהוּא דְרָגָא בְשְׁלִימוּ, וְהָהוּא נְהָר
 דְנִגִיד וְנִפִיק אֶשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ, כְּדִין הָהוּא נְשִׁמְתָא
 דְנִפְקַת וְאַתְדַבְּקַת בֵּיהּ בְּהָהוּא בַר נֶשׁ, הָהוּא בַר נֶשׁ
 אֶשְׁתַּלִּים בְּכֹלָא בְּעוּתָרָא בְּבַנִּין בְשְׁלִימוּ דְגוּפָא.

וְכֹלָא בְּגִין ^(דף קפא ע"א) הָהוּא מִזְלָא דְנִגִיד וְנִפִיק וְאַתְחַבַּר
 בְּהָהוּא דְרָגָא לְאַשְׁתַּלְמָא בֵּיהּ וְלְאַתְבַּרְכָּא מִנִּיּהּ,
 וְעַל דָּא כֹּלָא בְּמִזְלָא תְלִיא מְלָתָא. וְעַל דָּא תְנִינִין, בְּנִי
 חֵי וּמְזוּנֵי לָאוּ בְּזִכּוּתָא תְלִיא מְלָתָא אֶלָּא בְּמִזְלָא תְלִיא
 מְלָתָא. דְהָא בְּזִכּוּתָא לָאוּ אִיהוּ אֶלָּא עַד דְאַתְמַלִּיא
 וְאַתְנַהִיר מִן מִזְלָא.

וּבְגִין כֶּף כֹּל אֵינּוֹן דְאַתְבַּרוּ בְּהָאֵי עֲלֵמָא וְאֵינּוֹן זַכָּאֵי
 קְשׁוּט, כְּלָהוּ אַתְבַּרוּ בְּהָאֵי עֲלֵמָא וְאַתְדַּהֲנוּ בְּדִינָא.
 מֵאֵי טַעֲמָא, בְּגִין דְהָהִיא נַפְשָׂא גְרַמָּא לָהּ, וְעַל דָּא
 חֵיִים עֲלִיּהוּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעֲלֵמָא דְאַתֵּי.